

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

**การศึกษาความเป็นไปได้ในการใช้แผ่นประคบสมุนไพรด้วยเทคโนโลยีฟิล์มบาง
ในธุรกิจสปาและนวดแผนไทย ในเขตอำเภอเมืองสกลนคร**
**Feasibility Study of Herbal Compress using Thin Film Technology: Case Study of Spa
and Thai Massage Business in MueangSakonNakhon District**

ลฎาภา ศรีพสุตา¹, สิทธิศักดิ์ สุวรรณ¹, ปิยะพัชร วิมลโสภณกิตติ¹, สุวิธสา ปั่นแห่ง²
วิบูลย์สุข ตาลกุล², สมพร เกาวัลแก้ว³, พงศกร ทองพันธ์³, วาสนา เกษมสินธุ์⁴

¹คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

²คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

³สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

⁴รองศาสตราจารย์, คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

¹E-mail :ladapa@snru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการใช้แผ่นประคบสมุนไพรด้วยเทคโนโลยีฟิล์มบางในธุรกิจสปาและนวดแผนไทย ในเขตอำเภอเมืองสกลนครเลือกใช้กลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงประกอบด้วย 1) ทีมแพทย์แผนไทยอำเภอเมืองสกลนคร จำนวน 15 ทีม 2) ร้านพีชีสปา นวดแผนไทยสกลนคร และ 3) ร้านไทยไพลิน นวดแผนไทย&สปา สกลนครใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย สถิติในการวิจัย ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการวิจัย พบว่า สถานประกอบการ ร้อยละ 70.59 เป็นกิจการนวดเพื่อสุขภาพ ระยะเวลาก่อตั้ง 3 ปีขึ้นไป คิดเป็น ร้อยละ 58.82 และร้อยละ 58.82 ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลสกลนคร อัตราค่าบริการต่อครั้งส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 201 - 250 บาทต่อระยะเวลา 30 - 60 นาที โดยใช้ลูกประคบ 2-3 ลูกสถานประกอบการไม่ได้ผลิตลูกประคบใช้เองการให้บริการแต่ละครั้งส่วนใหญ่ใช้เวลาหนึ่งลูกประคบด้วยเตาไฟฟ้า20-40 นาทีอย่างไรก็ตาม ลูกประคบจะมีอุณหภูมิที่เหมาะสมในช่วง 5-10 นาที หลังจากนั้นต้องนำมาหนึ่งเพื่อใช้งานใหม่สถานประกอบการส่วนใหญ่เห็นด้วยกับต้นแบบแผ่นประคบสมุนไพรด้วยเทคโนโลยีฟิล์มบางว่าประหยัดเวลาในการนึ่ง/เตรียมลูกประคบ มีค่าเฉลี่ย 4.76 มีความสะดวกต่อการนวดประคบ มีค่าเฉลี่ย 4.71 และสามารถต่อแบตเตอรี่ หรือแหล่งพลังงานอื่นได้ มีค่าเฉลี่ย 4.65 ยิ่งไปกว่านั้น ร้อยละ 82.35 เห็นว่ามีความเป็นไปได้ในการใช้แผ่นประคบสมุนไพรด้วยเทคโนโลยีฟิล์มบางในธุรกิจสปาและนวดแผนไทย และร้อยละ 88.24 มีความต้องการใช้แผ่นประคบสมุนไพรด้วยเทคโนโลยีฟิล์มบางในธุรกิจสปาและนวดแผนไทย

คำสำคัญ ลูกประคบสมุนไพร เทคโนโลยีฟิล์มบางธุรกิจสปา

Abstract

The objectives of this research were to a feasibility study on the herbal compress using thin-film technology in a health spa and Thai massage business in

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

MueangSakonNakhon district. The select specific were (1) Thai traditional medicine in MueangSakonNakhon district 15 groups (2) PC Spa Thai massage SakonNakhon and (3) Thai Pailin Thai massage & Spa SakonNakhon. We designed questionnaire about the herbal compress using thin-film technology prototype and then analyzed data by using statistical analysis with frequency, percentage, mean and standard deviation. It was found that, 70.59% of massages therapy, 58.82% of sample founded more than 3 years and 58.82% of sample was in SakonNakhon Municipality. Average massage prices range from 201 - 250 baht per 30 - 60 minutes and using 2 - 3 herbal compresses which spa and Thai massage business is not manufacturer. The herbal compress has been cooked by steaming in an electric stove for 20 - 40 minutes. However, the becoming temperature of herbal compress about 5 - 10 minutes and then steaming again for reuse. The manufacturing agree with the herbal compress using thin-film technology prototype found that spa and Thai massage business had high satisfaction including saving time to steaming/production with an average value of 4.76, comfortable massage with an average value of 4.71 and changing battery or other power sourcing with an average value of 4.65. Moreover, 82.35% of spa and Thai massage business which was sample has feasibility to use herbal compress using thin film technology in their business and 88.24 % of them want to use it.

Keyword Herbal Compress, thin-film technology, Spa business

บทนำ

โอกาสที่เพิ่มมากขึ้นสำหรับการเจริญเติบโตของธุรกิจสปาและนวดแผนไทย ทำให้ประเทศไทยมีการเพิ่มมาตรฐานและปรับปรุงทั้งในแง่ของบุคลากรและคุณภาพในการให้บริการ เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) กระทรวงพาณิชย์ชี้ให้เห็นว่าธุรกิจสปาในไทยมีการเติบโตร้อยละ 5-6 ต่อปี มูลค่าตลาดของอุตสาหกรรมนี้อยู่ระหว่าง 15-16 พันล้านบาทต่อปี ลูกค้าที่เป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติมีจำนวนร้อยละ 80 ต่อปี ซึ่งถือว่าเป็นลูกค้ากลุ่มใหญ่ของธุรกิจสปา ประเทศไทยเป็นผู้นำในเอเชียด้านสปา (พุทธพร อักษรไพโรจน์, 2560) นอกจากนี้ประเทศไทยยังจะเป็นประเทศแรกในอาเซียนที่จะกำหนดวุฒิวิชาชีพสำหรับบุคลากรสปา วุฒิกการศึกษาที่ได้จะแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ 1) ระดับพนักงานบริหารจัดการทั่วไป 2) ระดับแผนกต้อนรับภายในสปา 3) ระดับพนักงานฝึกอบรม 4) ระดับพนักงานปฏิบัติการให้บริการสปา และ 5) ระดับการดูแลกิจการสปาในภาพรวมทั้งหมด (สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) และ สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ISMED), มปป) ซึ่งในธุรกิจสปาทั่วไปมีการใช้ลูกประคบในการให้บริการ โดยลูกประคบเป็นการนำสมุนไพรหลาย ๆ ชนิดห่อรวมกัน ส่วนใหญ่เป็นสมุนไพรที่มีน้ำมันหอมระเหย เมื่อถูกความร้อนจะระเหยออกมากลายเป็นกลิ่น เช่น ไพล ขมิ้นชัน ขมิ้นอ้อย ตะไคร้ มะกรูด การบูร เป็นต้น โดยการนำสมุนไพรที่กล่าวมาห่ออย่างหยาบ จากนั้นห่อด้วยผ้าดิบ แล้วนำไปผ่านกระบวนการความร้อนด้วยวิธีการนึ่งไอน้ำหรือใส่ไมโครเวฟ เพื่อให้สมุนไพรละลายออกมาเป็นตัวยา ซึมเข้าได้ผิวหนังตามร่างกาย

ภาพที่ 1 ต้นแบบของแผ่นประคบสมุนไพรด้วยเทคโนโลยีฟิล์มบาง

จากที่กล่าวมาข้างต้นก่อนที่คณะผู้วิจัยจะริเริ่มพัฒนาด้านแบบของแผ่นประคบสมุนไพรด้วยเทคโนโลยีฟิล์มบางคณะผู้วิจัยมีแนวคิดที่จะศึกษาถึงความเป็นไปได้ในการใช้แผ่นประคบสมุนไพรด้วยเทคโนโลยีฟิล์มบางในธุรกิจสปาและนวดแผนไทยในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนครเนื่องจากการใช้งานลูกประคบแบบเดิม กระบวนการหนึ่งใช้เวลาประมาณ 20-40 นาที ทว่าให้ความร้อนได้เพียง 5-10 นาทีเท่านั้น เป็นสาเหตุให้การให้บริการแต่ละครั้งต้องใช้ลูกประคบหลายลูก อีกทั้งขณะใช้งานลูกประคบแบบเดิมไม่สามารถควบคุมอุณหภูมิได้ และเมื่อประคบไปสักระยะเวลาหนึ่งความร้อนจะเกิดการเปลี่ยนแปลงทำให้ไม่เหมาะสมต่อการประคบ หากการศึกษาความเป็นไปได้ในการใช้แผ่นประคบสมุนไพรด้วยเทคโนโลยีฟิล์มบางแนวโน้มไปในทิศทางบวกผู้วิจัยจะได้ต่อยอดพัฒนาด้านแบบของแผ่นประคบสมุนไพรด้วยเทคโนโลยีฟิล์มบางในขั้นตอนต่อไป

แผ่นประคบสมุนไพรที่พัฒนามาจากเทคโนโลยีฟิล์มบางนี้มีจุดเด่นแตกต่างจากลูกประคบแบบเดิมในการให้ความร้อนโดยไม่ต้องไปผ่านกระบวนการหนึ่ง ใช้แบตเตอรี่ให้พลังงาน โดยความร้อนที่ได้จากแผ่นประคบสมุนไพรที่สร้างขึ้นนี้สามารถรักษาระดับความร้อนได้อย่างสม่ำเสมอและยาวนานกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับลูกประคบแบบเดิมสามารถนำกลับมาใช้ซ้ำ และการใช้งานสามารถใส่ได้ทั้งสมุนไพรสับละเอียด หรือใช้สเปรย์สมุนไพรฉีดเข้าไปในถุงผ้าได้เช่นกัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการใช้แผ่นประคบสมุนไพรด้วยเทคโนโลยีฟิล์มบางในธุรกิจสปาและนวดแผนไทย ในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาความเป็นไปได้ในการใช้แผ่นประคบสมุนไพรด้วยเทคโนโลยีฟิล์มบางในธุรกิจสปาและนวดแผนไทยโดยมีประชากร คือ ผู้ประกอบการธุรกิจสปาและนวดแผนไทยในเขตอำเภอเมืองสกลนคร

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการใช้แผ่นประคบสมุนไพรด้วยเทคโนโลยีฟิล์มบางในธุรกิจสปาและนวดแผนไทยความคิดเห็นต่อคุณสมบัติแผ่นประคบสมุนไพรด้วยเทคโนโลยีฟิล์มบาง

2. ขั้นตอนการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ได้เลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้จากการเลือกโดยเฉพาะเจาะจง โดยอ้างอิงข้อมูลจากการลงพื้นที่สำรวจของคณะนักวิจัย และข้อมูลจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร ได้แก่ 1) ทีมแพทย์แผนไทยอำเภอเมืองสกลนคร จำนวน 15 ทีม (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร, 2561) 2) ร้านพีซีสปา นวดแผนไทย สกลนคร และ 3) ร้านไทยโพลิน นวดแผนไทย & สปา สกลนคร รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 17 กลุ่มตัวอย่าง โดยมีเครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ส่วน คือ 1) ข้อมูลพื้นฐานของสถานประกอบการ 2) ความคิดเห็นต่อคุณสมบัติแผ่นประคบสมุนไพรด้วยเทคโนโลยีฟิล์มบาง 3) ความคิดเห็นการใช้แผ่นประคบสมุนไพรด้วยเทคโนโลยีฟิล์มบาง 4) ข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างแบบสอบถามที่คณะผู้วิจัยจัดทำขึ้น ได้นำไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม (Validity) ทั้งในด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม จากนั้นคณะผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามจำนวน 30 ชุดไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายแล้วหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ (α - Coefficient) โดยใช้สูตรครอนบาค (Cronbach) (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2546) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.815 จึงเริ่มแจกแบบสอบถามกับประชากรกลุ่มตัวอย่าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) คณะผู้วิจัยเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง โดยชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับแบบสอบถาม พร้อมทั้งเก็บข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคล และตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกชุด

2) เมื่อได้รับข้อมูลครบถ้วนแล้วคณะผู้วิจัย นำข้อมูลในแบบสอบถามมาจัดเรียงข้อมูลเพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

คณะผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากเครื่องมือแบบสอบถามวิเคราะห์หาค่าทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยใช้ค่าสถิติมาวิเคราะห์ ดังนี้

1) ข้อมูลพื้นฐานของสถานประกอบการ คณะผู้วิจัยได้วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย

2) ความคิดเห็นการใช้แผ่นประคบสมุนไพรด้วยเทคโนโลยีฟิล์มบางคณะผู้วิจัยได้วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยโดยประเมินค่า แล้วนำมาแปรผล ระดับความคิดเห็น ดังนี้

มากกว่า 4.21 หมายถึง	อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมากที่สุด
มากกว่า 3.41 หมายถึง	อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมาก
มากกว่า 2.61 หมายถึง	อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยปานกลาง
มากกว่า 1.81 หมายถึง	อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยน้อย
ต่ำกว่า 1.81 หมายถึง	อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยน้อยที่สุด

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

3) สรุปความเป็นไปได้ในการใช้แผ่นประคบสมุนไพรด้วยเทคโนโลยีฟิล์มบาง จากผลการวิเคราะห์ทางสถิติทั้งหมด

ผลการวิจัย

1. ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของสถานประกอบการ

การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของสถานประกอบการแสดงผลดังตาราง 1

ตาราง 1 ข้อมูลพื้นฐานของสถานประกอบการ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ข้อมูลกิจการ		
กิจการสปาเพื่อสุขภาพ	1	5.88
กิจการนวดเพื่อสุขภาพ	12	70.59
กิจการนวดเพื่อเสริมสวย	0	0.00
อื่นๆ	4	23.53
ระยะเวลาการก่อตั้ง		
น้อยกว่า 1 ปี	0	0.00
1 - 3 ปี	7	41.18
3 ปี ขึ้นไป ระบุ.....	10	58.82
สถานที่ตั้ง		
ในเขตเทศบาลสกลนคร	10	58.82
นอกเขตเทศบาลสกลนคร	7	41.18
อัตราค่าบริการต่อครั้ง		
201 - 250 บาท	7	41.18
251 - 300 บาท	2	11.76
มากกว่า 300 บาท	0	0.00
ระยะเวลาที่ให้บริการต่อครั้ง		
น้อยกว่า 30 นาที	1	5.88
30 - 60 นาที	14	82.35
มากกว่า 60 นาที	2	11.76

จากตาราง1 สถานประกอบการส่วนใหญ่เป็นกิจการนวดเพื่อสุขภาพคิดเป็นร้อยละ 70.59 สถานประกอบการ ประเภทกิจการสปาเพื่อสุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 5.88 และสถานประกอบการ ประเภทอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 23.53 ประกอบด้วยนวดเพื่อบำบัดรักษาโรค และรักษาโรคตามอาการ สถานประกอบการส่วนใหญ่ก่อตั้ง 3 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 58.82 และก่อตั้ง 1 – 3 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.18 โดยส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลสกลนคร คิดเป็นร้อยละ 58.82 และตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลสกลนคร คิดเป็นร้อยละ 41.18

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

การให้บริการของของแต่ละสถานประกอบการ ส่วนใหญ่มีอัตราค่าบริการ 201 – 250 บาทต่อครั้ง คิดเป็นร้อยละ 41.18 สถานประกอบการที่มีอัตราค่าบริการ 151 – 200 บาทต่อครั้ง คิดเป็นร้อยละ 29.41 และสถานประกอบการที่มีอัตราค่าบริการ 100 - 150 บาทต่อครั้ง คิดเป็นร้อยละ 17.65 ตามลำดับโดยส่วนใหญ่สถานประกอบการให้บริการ 30 - 60 นาทีต่อครั้ง คิดเป็นร้อยละ 82.35 ให้บริการมากกว่า 60 นาทีต่อครั้ง คิดเป็นร้อยละ 11.76 และสถานประกอบการที่ให้บริการน้อยกว่า 30 นาทีต่อครั้ง จำนวน 1 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 5.88 ข้อมูลพื้นฐานการใช้ลูกประคบของสถานประกอบการแสดงดังตาราง 2

ตาราง 2 ข้อมูลพื้นฐานการใช้ลูกประคบของสถานประกอบการ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนลูกประคบที่ใช้ต่อลูกค้าหนึ่งคน		
1 – 2 ลูก	7	41.18
2 – 3 ลูก	10	58.82
มากกว่า 3 ลูก	0	0.00
จำนวนลูกประคบที่ใช้ใน 1 เดือน		
น้อยกว่า 10 ลูก	7	41.18
11-20 ลูก	6	35.29
21-30 ลูก	2	11.76
มากกว่า 30 ลูก	2	11.76
แหล่งที่มาของลูกประคบ		
ทำเอง	3	17.65
รับมา แหล่งที่มา	14	82.35
ระยะเวลาที่ใช้หนึ่ง		
น้อยกว่า 20 นาที	8	47.06
20-40 นาที	9	52.94
41-60 นาที	0	0.00
มากกว่า 60 นาที	0	0.00
ระยะเวลาที่ให้ความร้อน		
น้อยกว่า 5 นาที	5	29.41
5-10 นาที	9	52.94
มากกว่า 10 นาที	3	17.65

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
แหล่งพลังงานที่ใช้		
เตาแก๊ส	0	0.00
เตาถ่าน	0	0.00
เตาไฟฟ้า	13	76.47
อื่นๆ	4	23.53

จากตาราง 2 สถานประกอบการส่วนใหญ่ใช้ลูกประคบ 2 - 3 ลูกในการให้บริการลูกค้า 1 คน คิดเป็นร้อยละ 58.82 และสถานประกอบการใช้ลูกประคบ 1-2 ลูก จำนวน 7 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 41.18 ในระยะเวลา 1 เดือนสถานประกอบการส่วนใหญ่ใช้ลูกประคบน้อยกว่า 10 ลูก คิดเป็นร้อยละ 41.18 และสถานประกอบการใช้ลูกประคบ 11 - 20 ลูก คิดเป็นร้อยละ 35.29 โดยซื้อลูกประคบจากแหล่งอื่น คิดเป็นร้อยละ 82.35 และลูกประคบเอง คิดเป็นร้อยละ 17.65 ในการนึ่งลูกประคบในแต่ละครั้งสถานประกอบการส่วนใหญ่ใช้เวลาหนึ่งลูกประคบ 20 - 40 นาทีคิดเป็นร้อยละ 52.94 และสถานประกอบการใช้เวลาหนึ่งน้อยกว่า 20 นาทีคิดเป็นร้อยละ 47.06 ซึ่งส่วนใหญ่ลูกประคบมีระยะเวลาที่ให้ความร้อน 5 - 10 นาทีคิดเป็นร้อยละ 52.94 ให้ความร้อนน้อยกว่า 5 นาที คิดเป็นร้อยละ 29.41 และลูกประคบสามารถให้ความร้อนได้นาน 10 นาที คิดเป็นร้อยละ 17.65 สถานประกอบการส่วนใหญ่ใช้เตาไฟฟ้าหนึ่งลูกประคบ คิดเป็นร้อยละ 23.53 และอื่น ๆ คือการใช้หม้อหุงข้าวหนึ่งลูกประคบคิดเป็นร้อยละ 23.53

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของสถานประกอบการต่อคุณสมบัติของแผ่นประคบสมุนไพรด้วยเทคโนโลยีฟิล์มบาง

การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของสถานประกอบการต่อคุณสมบัติของแผ่นประคบสมุนไพรด้วยเทคโนโลยีฟิล์มบางแสดงดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)ความคิดเห็นของสถานประกอบการต่อคุณสมบัติของแผ่นประคบสมุนไพรด้วยเทคโนโลยีฟิล์มบาง

คุณสมบัติ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
ประหยัด ปริมาณ ลูกประคบในการใช้ต่อครั้งได้	4.35	0.79	มากที่สุด
ประหยัด เวลา ในการนึ่ง/เตรียมลูกประคบ	4.76	0.44	มากที่สุด
ประหยัด พลังงาน ในการนึ่ง/เตรียมลูกประคบ	4.41	0.80	มากที่สุด
ควบคุมอุณหภูมิในการใช้งานได้	4.59	0.62	มากที่สุด
มีความร้อนคงที่ ใช้งานได้ต่อเนื่องในระยะเวลาานาน	4.59	0.62	มากที่สุด
พกพาสะดวก พร้อมใช้งาน	4.59	0.71	มากที่สุด
สามารถต่อแบตเตอรี่ หรือแหล่งพลังงานอื่นได้	4.65	0.61	มากที่สุด
เปลี่ยนกลิ่นสมุนไพรได้ตามต้องการ	4.47	0.80	มากที่สุด

ตาราง 3 (ต่อ)

คุณสมบัติ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
มีความปลอดภัยในการใช้งาน	4.41	0.80	มากที่สุด
สะดวกต่อการนวดประคบ	4.71	0.47	มากที่สุด
	4.55	0.66	มากที่สุด

จากตาราง 3 สถานประกอบการเห็นว่าคุณสมบัติของแผ่นประคบสมุนไพรด้วยเทคโนโลยีฟิล์มบาง ช่วยให้ประหยัด เวลา ในการนึ่ง/เตรียมลูกประคบ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 4.76 สะดวกต่อการนวดประคบมีค่าเฉลี่ย 4.71 และสามารถต่อแบตเตอรี่ หรือแหล่งพลังงานอื่นได้ มีค่าเฉลี่ย 4.65 ตามลำดับโดยภาพรวมสถานประกอบการเห็นด้วยกับคุณสมบัติของแผ่นประคบสมุนไพรด้วยเทคโนโลยีฟิล์มบาง มีค่าเฉลี่ย 4.55 อยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นและความต้องการใช้แผ่นประคบสมุนไพรด้วยเทคโนโลยีฟิล์มบาง

การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นและความต้องการใช้แผ่นประคบสมุนไพรด้วยเทคโนโลยีฟิล์มบาง แสดงดังตาราง 4

ตาราง 4 ความคิดเห็นและความต้องการการใช้แผ่นประคบสมุนไพรด้วยเทคโนโลยีฟิล์มบางในสถานประกอบการ

	ความเป็นไปได้			ความต้องการใช้	
	จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ
ได้	14	82.35	ต้องการ	15	88.24
ไม่ได้	1	5.88	ไม่ต้องการ	2	11.76
ไม่แน่ใจ	2	11.76	ไม่แน่ใจ	0	0.00
รวม	17	100	รวม	17	100

จากตาราง 4 สถานประกอบการ คิดเป็นร้อยละ 82.35 เห็นว่ามีความเป็นไปได้ในการใช้แผ่นประคบสมุนไพรด้วยเทคโนโลยีฟิล์มบางในธุรกิจสปาและนวดแผนไทย รองลงมาสถานประกอบการ คิดเป็นร้อยละ 11.76 มีความคิดเห็นไม่แน่ใจ และสถานประกอบการ คิดเป็นร้อยละ 5.88 เห็นว่าเป็นไปไม่ได้ ซึ่งจากการวิเคราะห์ความต้องการใช้แผ่นประคบสมุนไพรด้วยเทคโนโลยีฟิล์มบางในธุรกิจ สปาและนวดแผนไทยพบว่าสถานประกอบการ จำนวน 15 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 88.24 มีความต้องการใช้แผ่นประคบสมุนไพรด้วยเทคโนโลยีฟิล์มบางในธุรกิจสปาและนวดแผนไทย และสถานประกอบการ จำนวน 2 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 11.76 ไม่ต้องการใช้

สถานประกอบการส่วนใหญ่เป็นกิจการนวดเพื่อสุขภาพ นวดเพื่อบำบัดรักษาโรค และรักษาโรคตามอาการ ซึ่งใช้เวลา 30 – 60 นาทีและใช้ลูกประคบ 2 – 3 ลูก ต่อการให้บริการในแต่ละครั้ง โดยภาพรวมสถานประกอบการเห็นด้วยกับคุณสมบัติของแผ่นประคบสมุนไพรด้วยเทคโนโลยีฟิล์มบาง

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

จากการสำรวจความคิดเห็น ผู้ประกอบการธุรกิจสปาและนวดแผนไทยในเขตอำเภอเมืองสกลนคร
ตั้งที่ได้กล่าวมา จึงสรุปได้ว่ามีความเป็นไปได้ในการใช้แผ่นประคบสมุนไพรด้วยเทคโนโลยีฟิล์มบางในธุรกิจ
สปาและนวดแผนไทย ในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

อภิปรายผลการวิจัย

การให้ความร้อนแก่ลูกประคบนั้นมีข้อจำกัดคือต้องอาศัยความร้อนจากอุปกรณ์อื่น ๆ เช่น เตาไฟฟ้า
เตาแก๊ส ปัญหาของผู้ใช้ลูกประคบที่ทุกคนพบ คือ ลูกประคบสมุนไพรที่ใช้มีการเก็บความร้อนได้ไม่ดีเท่าที่ควร
ลูกประคบร้อนช้า และมีความร้อนที่ไม่สม่ำเสมอระหว่างการใช้งาน (กิตติศักดิ์ รุจิภาณจนรัตน์, 2559) และเมื่อ
ประคบไปสักระยะเวลาหนึ่งความร้อนจะเกิดการเปลี่ยนแปลงทำให้ไม่เหมาะสมต่อการประคบ จากข้อจำกัด
ดังกล่าว จึงนำคุณสมบัติของเทคโนโลยีฟิล์มบางที่สามารถควบคุมอุณหภูมิในการใช้งาน มีความร้อนคงที่ อีก
ทั้งยังใช้งานได้ต่อเนื่องเป็นระยะเวลาสั้น มาประยุกต์ใช้กับการประคบร้อน โดยผลการวิเคราะห์ความคิดเห็น
ของสถานประกอบการต่อคุณสมบัติของแผ่นประคบสมุนไพรด้วยเทคโนโลยีฟิล์มบาง ส่วนใหญ่พึงพอใจกับ
คุณสมบัติของแผ่นประคบสมุนไพรด้วยเทคโนโลยีฟิล์มบาง และสถานประกอบการ ร้อยละ 82.35 เห็นว่า
มีความเป็นไปได้ในการใช้แผ่นประคบสมุนไพรด้วยเทคโนโลยีฟิล์มบาง ในธุรกิจสปาและนวดแผนไทย เนื่องจาก
คุณสมบัติของการใช้แผ่นประคบสมุนไพรด้วยเทคโนโลยีฟิล์มบาง ทำให้ประหยัดเวลา ประหยัดพลังงานในการ
นึ่ง/เตรียมลูกประคบ

ลูกประคบสมุนไพรในรูปแบบเดิม มีความยุ่งยากด้านการผลิตและขั้นตอนการนำไปใช้จึงทำให้ผู้ให้
บริการด้านการแพทย์แผนไทยต้องการรูปแบบการประคบร้อนใหม่ที่สามารถประคบร่วมกับการทำกิจวัตร
ประจำวันได้ (ฐานิตา สุวรรณชัย และคณะ, 2559) โดยลูกค้า 1 คน ต้องใช้ลูกประคบ 2 ลูก อายุการใช้งาน
หลังการใช้ครั้งแรกเพียง 3-5 วัน ซึ่งการเก็บรักษาต้องผึ่งให้แห้ง หรือ เก็บใส่ถุง/ภาชนะปิดฝาแน่นแล้วแช่ใน
ตู้เย็น ต้องสังเกตเชื้อราและดมกลิ่นที่เปลี่ยนไป แต่คุณสมบัติของการใช้แผ่นประคบสมุนไพรด้วยเทคโนโลยี
ฟิล์มบางสะดวกต่อการเตรียม การใช้งาน และการเก็บรักษา ซึ่งตรงกับผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของสถาน
ประกอบการต่อคุณสมบัติของแผ่นประคบสมุนไพรด้วยเทคโนโลยีฟิล์มบาง มีความพึงพอใจมากที่สุดในด้าน
ความสามารถในการต่อแบตเตอรี่หรือแหล่งพลังงานอื่นได้ มีค่าเฉลี่ย 4.65 พกพาสะดวก มีค่าเฉลี่ย 4.59
เปลี่ยนกลิ่นสมุนไพรได้ตามต้องการ มีค่าเฉลี่ย 4.47 มีความปลอดภัยในการใช้งาน มีค่าเฉลี่ย 4.41 และ
ประหยัดปริมาณลูกประคบ เนื่องจากนำกลับมาใช้ใหม่ได้ตลอดอายุการใช้งาน มีค่าเฉลี่ย 4.35 การใช้งานแผ่น
ประคบสมุนไพรด้วยเทคโนโลยีฟิล์มบาง เป็นดังภาพต้นแบบ (ภาพที่ 1)

ข้อเสนอแนะ

1. เพื่อให้สถานประกอบการมองเห็นภาพและเข้าใจหลักการใช้งานของแผ่นประคบสมุนไพรด้วย
เทคโนโลยีฟิล์มบางมากขึ้น ผู้วิจัยควรพัฒนาต้นแบบแผ่นประคบสมุนไพรด้วยเทคโนโลยีฟิล์มบาง เพื่อใช้ใน
การเก็บข้อมูล และสาธิตการใช้งานจริง
2. ควรมีการบูรณาการกับหน่วยงานภายนอกที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการทำสมุนไพร เพื่อใช้กับ
แผ่นประคบสมุนไพรด้วยเทคโนโลยีฟิล์มบาง
3. การสำรวจข้อมูลควรสำรวจกับผู้ใช้บริการลูกประคบสมุนไพร เพื่อให้ได้ความต้องการที่ครบถ้วน

